

עם ספרו של אלתרמן ("כוכבים בחוץ")¹

יוכבד בת־מרים

כך פעמים, לפתע, נישאת העין מול שרביט־ענף ענוד אגלי־טל המתנודד להנאתו בחמה: וכמין ראייה ראשונה אתה חובק את זכרו בלב ומפליג לקראת כל מראה ושמועה הפורשים את עצמם כאילו מחסד זה, מראה הנגלה ונענה בבת־צחוק משתפכת על השפתים כפרח על עליו. ריח החיים עולה לאפך והוא כריח שדה, יער וגשם.

משהו ממין זה בא אלי עם קריאת ספרו של אלתרמן. אור, הרבה אור, אור שחרים מסלסל בין אדי נהר ו"המולת עצים בתכלת" גשם, בארות ו"דרכים עמוסות מרחב ושיר" פונדקאות, שוקים, ברזל, עשת ומתכת.

העצים שָׁעְלוּ מִן הַטֵּל

נוֹצְצִים כְּכֹכְבֵי יַמִּיתָת.

זה הוא המטען, שאותו פורק המשורר כראשון נודד את יריעת אהלו ומצמץ בעיניו מול המרחב המתחכך לרגליו בחינת־בית תמימה ונבונה.

כל משורר עם מטען, כל אחד כמידת חסדי עינו ברכת לבבו הרן ומעצב את "הדברים הנולדים שנית". – כל אחד עם גון קולו, שכל כמה שהוא יחיד ומיוחד יותר, הרי הוא יותר מיוחד את עצמו עם זולתו, מהסה את הכל, ובעירום התחטאותו המנצחת ומתעטפת, נישא כקול תינוק בחצות, - אלתרמן שט "בין הדי עדרים ואדי חלב" בין ריחות רחובות ושוקים אהוב ומאוהב בכל מראות עולם זה המנהמרים בשפע ברכותיו ובזמר רוחות גבול הנראה שבכן. ועל כן לחן העצב שבו משוזר כגיד כחול באבן זו "אחות שאינה יודעת לבכות", והוא שר:

כָּלֵנוּ, בַּת שְׁלִי, נְנוּחַ בְּלִעְדֵינוּ...

כָּלֵנוּ עוֹד נִהְיָה רַק זְמַן אֲשֶׁר עָבַר.

בשיר אחר:

לְהַבִּיט לֹא אֶחָדֵל וְלִנְשֵׁם לֹא אֶחָדֵל

וְאֲמוֹת וְאוֹסִיף לְלָכֵת.

מתמימות הצלולה ואמונתו הגקדולה של ילד מתנשבות ממלים חמות וקורנות אלו.

¹ הרשימה נדפסה במוסף לספרות של "דבר", 25.2.38.

כי תמים הוא וטוב לו בתמימותו זאת :

טוב לְלֶכֶת תְּמִים וְסִחְרַחַר כְּשֶׁגִּיָּאָה

בֵּין שְׁמוֹת לְאֵין סְפוֹר וּפְגִישׁוֹת וּמְלִים.

מלים ופגישות – אכן כפגישות חיות ונושמות המלים בצירופי שפתו הרעננה והמבושמת -

זו בתמלכים קסומה שדורות־דורות נשאו את שבלה המשובץ יהלומים – עוד היום נהנים מן ה"עברית" כאילו דוק חוצה בין המלה ותכנה – אצלו חוגגת את פשטותה המשוחררת, עולה ונובטת מהקרקע שקוית לשד ואור ומשתרבבת ומזנקת למרום אישם במעמקיה, משחקים כדגיי זהב, צלילי שפת ילדי ארץ־ישראל – גמישים ושוגים בהירים וזקופים. –

כך שר בן מולדת.

כענף השר את גזעו – שר אותה אלתרמן בעצם היותו כמו שהנהו. זו מולדת שאף פעם אינו מזכיר את סממניה, אך כולה כמות שהיא מסתננת בעור שריריו.

זו מולדת שאליה אנו מעפילים בגעגועים והתלהבות, עצומת כוונה להיסגר בה, שהן הן עצמן כאילו מספרות ומגלות עוד יותר עד כמה חסרה היא עוד לנו. אצלו – אצל אלתרמן היא בו, מדמו ונשימת עינו היא מתמדת בחירות והתחטאות אהבה והתאהבות של נולדת שנית.

לי הספר חג ותשורה.